

Specialpsykologuddannelsen i psykiatri

Forord

I henhold til §3 i bekendtgørelse nr. 1303 af 25. november 2010 om Specialuddannelse af psykologer i Børne- og Ungdomspsykiatri og Psykiatri indstiller Rådet for Specialpsykologuddannelsen målbeskrivelser for to psykiatriske specialer til godkendelse i Sundhedsstyrelsen. Målbeskrivelserne angiver de teoretiske og praktisk-kliniske kompetencer, som kræves for at opnå tilladelse til at betegne sig som specialpsykolog i det enkelte speciale.

Målbeskrivelsen for specialpsykologuddannelsen i psykiatri er udarbejdet i samarbejde med uddannelsesudvalget for specialpsykologuddannelsen i psykiatri.

Indhold

Forord	1
1. Indledning	3
1.1 Overgang til ny målbeskrivelse	4
2. Den generelle del	4
3. Den specialespecifikke del	4
3.1 Beskrivelse af specialet	4
3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb	6
3.3 Introduktionsuddannelse og Hoveduddannelse	8
3.3.1 Kompetencer	8
3.3.2 Læringsmetoder og vurderingsstrategier	8
3.3.3 Liste med I-forløbets obligatoriske kompetencer	10
3.3.4 Liste med H-forløbets obligatoriske kompetencer	18
4. Dokumentationsdel	388
5. Nyttige links	388
5.1 Generelle links	388

1. Indledning

Ifølge Bekendtgørelse om specialuddannelse af psykologer i psykiatri¹ er specialpsykologen ansvarlig for sin virksomhedsudøvelse i henhold til sin autorisation som psykolog, jf. Psykologloven².

Opnåelse af målbeskrivelsens kompetencer sker indenfor rammerne af gældende lovgivning, Autorisationsloven³ og Sundhedsloven⁴ samt Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp⁵ med dertilhørende vejledning.⁶

Specialpsykologen har de nødvendige uddannelsesmæssige forudsætninger for at fungere selvstændigt indenfor de områder, der er nævnt i §2 i bekendtgørelsen om specialuddannelse af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri (nr. 1303/2010). Hvis specialpsykologen skal udføre funktioner indenfor området for forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed, sker dette ved delegation fra den autoriserede sundhedsperson.

Generelt for introduktions- og hoveduddannelsen gælder, at uddannelsespsykologen under det samlede forløb skal opnå erfaring med undersøgelse, diagnostik og behandling af patienter inden for de vigtigste hovedafsnit af ICDs gældende klassifikationsystem i Danmark vedr. psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser med relevans for voksne.

Målbeskrivelsens kompetencer skal opnås indenfor såvel den akutte som elektive behandling (planlagte behandling), herunder både stationær og ambulante behandling.

I henhold til §3 stk 5 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 1303 af 25. november 2010 om specialuddannelse af psykologer i psykiatri godkender Sundhedsstyrelsen målbeskrivelsen for specialpsykologuddannelsen.

Målbeskrivelsen præciserer de minimumskompetencer, der skal opnås og godkendes i løbet af psykologens uddannelse til specialpsykolog. Derudover angiver målbeskrivelsen de gældende læringsmetoder og vurderingsstrategier for uddannelsen samt de teoretiske kurser.

¹ Bekendtgørelse nr. 1303 af 25. november 2010 om specialuddannelse af psykologer i børne- og ungdomspsykiatri og psykiatri.

² Bekendtgørelse nr. 52 af 24. februar 2018 af lov om psykologer m.v.

³ Bekendtgørelse nr. 1141 af 13. september 2018 af lov om autorisation af sundhedspersoner og af sundhedsfaglig virksomhed

⁴ Bekendtgørelse nr. 1286 af 2. november 2018 af sundhedsloven

⁵ Bekendtgørelse nr. 1219 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)

⁶ Vejledning nr. 115 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)

Uddannelsesudvalgets opgave er at sikre, at kompetencerne i målbeskrivelserne er relevante og opdaterede, dels i forhold til den faglige udvikling i specialet og dels baseret på den erfaring, der opnås under anvendelsen af målbeskrivelse og uddannelsesprogrammer i uddannelsesforløbet.

1.1 Overgang til ny målbeskrivelse

Målbeskrivelsen er gældende for uddannelsesforløb opslået til besættelse pr. 1. december 2019 og herefter.

Igangværende uddannelsesforløb kan færdiggøres efter den tidligere målbeskrivelse fra 2011 eller uddannelsespsykologen kan vælge at overgå til den nye målbeskrivelse. Det er op til uddannelsesgiver at vurdere, om uddannelsespsykologen kan blive flyttet fra den gamle til den nye målbeskrivelse. Dog anbefales det, at evt. flytning sker i forbindelse med overgang fra I-forløb til H-forløb.

2. Den generelle del

Der knytter sig en række lovmæssige regler og begreber til specialpsykologuddannelsen i psykiatri.

På <http://www.specialpsykologuddannelsen.dk/> er den danske specialpsykologuddannelse nærmere beskrevet, herunder lovgrundlag, organisation, opbygning, aktører og terminologi med mere.

3. Den specialespecifikke del

Denne del af målbeskrivelsen beskriver specialet, de kompetencer der som minimum skal opnås samt specialets anbefalinger til læringsstrategier og fastlagte obligatoriske metoder til kompetencevurdering. Ligeledes beskrives de specialespecifikke kurser og forskningstræning.

3.1 Beskrivelse af specialet

Psykiatri beskæftiger sig med psykiske lidelser på et klinisk og videnskabeligt grundlag. Fra kandidatuddannelsen i psykologi har psykologer en grundlæggende almenpsykologisk viden om menneskets bevidstheds- og handlingsliv, herunder udviklings-, kognitions-, personligheds- og socialpsykologi samt neurovidenskab, organisation og ledelse. I faget klinisk psykologi gives en grundig indføring i den normale kontra afvigende personlighedsudvikling samt i udvikling, diagnostik og behandling af psykiske lidelser. Til den kliniske psykologi er knyttet metodekurser i undersøgelse og psykologisk behandling.

Psykologen har således de akademiske forudsætninger for at forstå udvikling, klassifikation og behandling af psykopatologiske processer og tilstande samt for at inddrage psykologiske og sociale aspekter, der påvirker patientens situation og tilstand, i en helhedsforståelse af patienten. Desuden har psykologen opnået indsigt i organisation og ledelse, som giver et godt grundlag for at forstå den politiske og systemiske virkelighed som psykiatrien indgår i.

Diagnostik af psykiske lidelser er kompleks og kan foregå efter forskellige principper. I henhold til WHO's gældende klassifikationssystem, ICD-10, er diagnostikken deskriptiv med operationaliseret symptombeskrivelse som det centrale princip. For en række psykiske lidelser har de psykopatologiske symptomers kvantitative styrke en

afgørende betydning for, om man vil definere tilstanden som en psykisk lidelse, og for om denne skal behandles.

Specialpsykologen udfører psykopatologisk diagnostisk og differentialdiagnostisk udredning via klinisk interview, og kan i den forbindelse udvælge supplerende redskaber i form af semistrukturerede diagnostiske interviews, ratingscales og psykologiske test.

Psykiatriens arbejdsområde er blevet udvidet de seneste årtier, og tilstande som tidligere blev betragtet som variationer i personlighed, inddrages nu i det psykiatriske behandlingsområde. Epidemiologiske undersøgelser har vist, at antallet af personer med subjektive psykiske gener er stort, hvilket nødvendiggør en skarp prioritering af ressourcer.

Betragtet i historisk perspektiv vil psykiatriens indhold og afgrænsning være underkastet et samspil med det omgivende samfund, idet der i denne vekselvirkning inddrages forskningsbaseret ny viden, nye behandlingsmuligheder, etiske regler, normer og ressourcemæssige rammer.

Behandlingen omfatter biologiske, psykoterapeutiske og psykosociale metoder. Vægtningen af de forskellige metoder afhænger af den enkelte patients problemstilling, men alle tre spiller en rolle og samordnes i en behandlingsplan, der revurderes løbende under behandlingsforløbet. Et grundlæggende princip for psykologisk behandling er at tilbyde den behandling, der er effektiv og mindst indgribende i patientens integritet og tilværelse.

En specialpsykolog i psykiatri skal i mødet med patienten udvise klinisk psykopatologisk viden, klinisk forståelse og empati. Specialpsykologen skal kunne fungere i selvstændig praksis og/eller som koordinator af den samlede behandlingsindsats på en sengeafdeling eller i ambulant regi. Hertil fordres klinisk viden, litteratur- og forskningskundskab, specielle kliniske færdigheder, en moden personlig balance samt vilje og evne til at samarbejde med patienten, tværfagligt, med pårørende og med andre specialer og sektorer. Ved behov kan en specialpsykolog indhente lægelig vurdering af medicinske og somatiske spørgsmål.

Psykiatrien er ikke organiseret i egentlige subspecialer, men der findes et stort antal afdelinger med specialfunktion inden for forskellige diagnostiske områder, herunder for eksempel gerontopsykiatri, oligofreni, retspsykiatri og psykoterapi. Der er højt specialiserede enheder inden for katastrofepsykiatri, svære seksuelle forstyrrelser, svære spiseforstyrrelser og for døve med psykiske lidelser. Endvidere er der særlige institutioner for psykotiske kriminelle (Sikringsafdelingen, Psykiatrihospitalet i Slagelse).

På en række områder er der igangsat udvikling og etablering af nye eller særlige psykiatriske tilbud til grupper med specielle problemer, eller hvor der i nyere tid er udviklet specifikke behandlingsmetoder. Det drejer sig om liaisonpsykiatri, misbrugsområdet, patienter med nydebuteret psykose, udviklingshæmmede med psykiske lidelser, psykotiske patienter med stofmisbrug, ikke-psykotiske personer der

har forsøgt selvmord eller har svære personlighedsforstyrrelser eller angstlidelser samt patienter fra fremmede kulturer.

3.2 Beskrivelse af uddannelsens overordnede forløb

Psykologen skal have dansk autorisation som psykolog før uddannelsen til specialpsykolog i psykiatri kan påbegyndes.

Specialpsykologuddannelsen i Psykiatri er på sammenlagt 1 års introduktionsuddannelse og 3 års hoveduddannelse. Introduktions- og hoveduddannelse søges samlet. Godkendelsen af et uddannelsessted kan være betinget af, at dele af uddannelsen gennemføres på et andet godkendt uddannelsessted.

Uddannelsen er resultatorienteret i form af, at uddannelsespsykologen i løbet af den 4-årige periode skal opnå en række kompetencer indenfor hver af de 7 psykologroller *Psykologisk ekspert, Kommunikator, Samarbejder, Leder/administrator, Sundhedsfremmer, Akademiker, Professionel*.

Opnåelse af kompetencerne sker via kombinationen af klinisk arbejde, fremlæggelse af cases på konferencer, kurser, vejledning og supervision, klinisk-teoretisk opgave, audits, struktureret kollegial bedømmelse, struktureret klinisk observation, supervisorbedømmelse samt litteraturstudier (selvstudier), herunder læsning af obligatorisk litteratur tilknyttet kurserne.

Sammenhæng mellem de forskellige uddannelsesdele fremmes via samtaler med hovedvejleder med henblik på opnåelse af kompetencerne på højest mulige niveau.

Introduktionsuddannelse

Under introduktionsuddannelsen udvikles basale kompetencer i psykopatologisk udredning, diagnostik samt psykologisk behandling og psykosocial intervention. Der skal opnås viden om biologiske behandlingsprincipper. Såfremt introduktionsuddannelsen godkendes af Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsen overgår den uddannelsessøgende automatisk til hoveduddannelsen.

Hoveduddannelse

Uddannelsen sammensættes efter nedenstående nationale minimumskrav og godkendes af Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsen. Herudover kan der være yderligere regionale krav til den lokale sammensætning af uddannelsesforløbene.

Specialpsykologuddannelsen i psykiatri skal bestå af:

- Minimum 18 måneder på stationære afsnit med akutfunktion og et hurtigt patientflow
- Fokuserede ophold af i alt max. 8 uger, herunder skal der indgå 4 uger i børne- og ungdomspsykiatri
- Minimum 6 måneder i ambulant regi med diagnostisk udredning af patienter, hvor en væsentlig del er nyhenvist til psykiatrien
- Maksimum 12 måneders og minimum 6 måneders ansættelse på specialafsnit (se 3.1 beskrivelse af specialet)

Forskningstræning

I uddannelsen indgår et basalt forløb i form af forskningskursus samt 10 dage til opgaveskrivning.

Se også [Rådets vejledning om forskningstræning under specialpsykologuddannelsen](http://www.specialpsykologuddannelsen.dk) på www.specialpsykologuddannelsen.dk.

Obligatoriske kurser

I løbet af specialpsykologuddannelsen skal uddannelsespsykologen gennemføre de obligatoriske kurser og forskningstræning, i alt 66 kursusdage á 7,5 timer, incl. 1 dags Introduktionskursus til uddannelsen.

Samlet kursusoversigt

Introduktionsuddannelsen:

- Introduktion, 1 dag
- Psykopatologi I. Diagnostik og komorbiditet, 2 dage
- Ratingscales, observationer og strukturerede interviews, 1 dag
- Psykopatologi II. Udviklingsprocesser, 2 dage
- Psykologisk testmetode I, 1 dag
- Neuropsykologisk testmetode I, 1 dag
- Biologiske behandlingsprincipper, 2 dage
- Psykologisk behandling I, 1 dag
- Forvaltningslov, 1dag
- Psykiatrilov, 1 dag
- Vejledning/Supervision til andre faggrupper, 2 dage

Hoveduddannelsen:

- B&U Psykiatri, 1 dag
- Neuropsykologisk undersøgelsesmetode II, 2 dage
- Ratingscales, observationer og strukturerede interviews II, 2 dage
- Neurologi, 2 dage
- Biologiske behandlingsmetoder II, 3 dage
- Psykologisk undersøgelsesmetode II, 3 dage
- Psykologisk behandling (4 moduler) II, 10 dage
- Psykopatologi III (2 moduler), 6 dage
- Supervision og Konsulentfunktion, 2 dage
- Ledelse, administration og samarbejde (3 moduler), 9 dage
- Forskning (4 moduler), 10 dage
- Etik, 1 dag

De obligatoriske kurser er for alle psykologer i specialpsykologuddannelsen. Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsen sikrer udarbejdelse af det teoretiske uddannelsesprogram for de obligatoriske kurser, efter faglig indstilling fra det psykologfaglige uddannelsesudvalg.

Eventuelle yderligere kurser

Ud over de obligatoriske kurser udbydes også et vejledningskursus for uddannelsespsykologer under specialpsykologuddannelsen. Det er den enkelte region, der vurderer hvem der skal sendes på dette kursus, men det anbefales i forhold til det vejledningsansvar, der kan følge med uddannelsen og ansættelsen som specialpsykolog, *at uddannelsespsykologen kommer på dette kursus.*

3.3 Introduktionsuddannelse og Hoveduddannelse

3.3.1 Kompetencer

De enkelte kompetencer, som skal vurderes, er her beskrevet, så det fremgår hvilke af de 7 psykologroller, der indgår i kompetencen. Det er desuden konkret beskrevet, hvilket niveau kompetencen skal mestres på, når den kan endeligt godkendes.

Specialpsykologuddannelsen er arbejdsbaseret. Psykologen uddanner sig gennem det daglige arbejde under klinisk supervision og vejledning. Der skal arbejdes i såvel akutte som elektive funktioner.

De elektive funktioner vil oftest være i ambulant regi. Uddannelsespsykologen skal undervejs i sin uddannelse sikre, at kompetencerne bliver godkendt af vejleder eller uddannelsesansvarlig ved attestation i logbog.

Der fokuseres på kompetencerne i den rækkefølge, som fremgår af uddannelsesplanen. Denne lægges ved første samtale med den uddannelsesansvarlige, dog med mulighed for ændringer, således at der til enhver tid er overensstemmelse mellem uddannelsesplan og kompetencerne i målbeskrivelsen.

3.3.2 Læringsmetoder og vurderingsstrategier

Alle læringsmetoder er anbefalinger og vejledende. Der vil være regionale forskelle i mulighederne for tilrettelæggelse af uddannelsen, men der opfordres til, at der tages hensyn til behovet for, at uddannelsespsykologen varetager varierende arbejdsopgaver for at sikre muligheden for at opnå alle kompetencer indenfor rammerne af et godkendt uddannelsesprogram.

Vurderingsstrategier

a. Vejledersamtaler:

Der er inden ansættelsen udpeget en uddannelsesansvarlig, en hovedvejleder og en eller flere vejledere for uddannelsespsykologen. Alt efter uddannelsesstedets organisering kan der være personsammenfald mellem en eller flere af de tre vejlederroller. Derudover har alle senior psykologer og specialpsykologer på afdelingen ansvaret for daglig klinisk vejledning.

Den uddannelsesansvarlige psykolog er specialpsykolog. Hovedvejleder og vejleder kan være en specialpsykolog eller en uddannelsespsykolog på et højere uddannelses-trin end den vejledte. I specifikke læringssituationer kan vejleder være fra en anden faggruppe end psykolog eller specialpsykolog.

Der tilstræbes samtaler mindst 1 gang hver måned mellem uddannelsespsykologen og hovedvejleder, hvor de sammen bl.a. gennemgår kompetencekort, logbog eller ju-

sterer uddannelsesplanen samt aftaler hvilke kompetencer, der skal arbejdes med i næste periode.

Der ydes fokuseret klinisk supervision/vejledning til uddannelsessøgende mindst 1 time pr. uge, mindst 40 timer pr. år.

Senior psykologer og specialpsykologer på afdelingen kan efter aftale med den uddannelsesansvarlige psykolog godkende kompetencer ud fra logbog og/eller de udarbejdede kompetencekort.

b. Struktureret vejledersamtale, evt. med brug af kompetencekort:

Uddannelsespsykologens viden og kunnen gennemgås eksempelvis ved hjælp af kompetencekort og godkendelse af kompetencen.

c. Struktureret klinisk observation, evt. med brug af kompetencekort:

Ved en struktureret klinisk observation forstås en situation, hvor uddannelsespsykologens færdigheder observeres og vurderes direkte. Det kan f.eks. være ved en bedside-undervisningssituation, dvs. hvor patient, uddannelsessøgende psykolog og vejleder er til stede samtidigt, eller en konference med patientdeltagelse. Observation af videomateriale eller lydoptagelser kan indgå.

d. Audit på skriftligt materiale:

Uddannelsespsykologen samler skriftligt materiale, eks. journaler, epikriser, skadekort og erklæringer, som gennemgås med vejleder. Man kan bruge afdelingens retningslinjer som baggrund for struktur og indhold af det skriftlige materiale. Audits godkendes af den uddannelsesansvarlige specialpsykolog og vejleder ved vejleder-samtaler.

e. EBPP opgave (Evidens Based Practise in Psychology)/ litteraturkonference:

Uddannelsespsykologen identificerer en relevant klinisk problemstilling, evt. i samråd med vejleder, og laver en mindre litteratursøgning, hvorefter dette fremlægges til drøftelse ved konference i afdelingen.

Varighed max. ½ time, med 15 min til spørgsmål og diskussion

Kompetencekort

Kompetencekortet er en checkliste, som kan anvendes i forbindelse med direkte observation af en uddannelsespsykolog. Af kompetencekortet fremgår hvilke elementer og kriterier for bedømmelsen, der indgår i kompetencevurderingen. Ofte vurderes en kombination af viden og færdigheder. Kompetencekortene består af forskellige delelementer, som i forbindelse med kompetencevurderingen kan krydses af. Et kort kan bestå af vidensspørgsmål, færdigheder i relation til procedurer eller eksempelvis kommunikation med patient og medarbejdere.

Der udarbejdes kompetencekort til anvendelse i både introduktions- og hoveduddannelsen. Disse kan underskrives af en psykolog, der er godkendt af den uddannelsesansvarlige specialpsykolog, eller en psykolog som er længere i sit uddannelsesforløb end uddannelsespsykologen. For at en psykolog skal kunne varetage en gennemgang af et kompetencekort, skal den pågældende psykolog selv have fået godkendt den kompetence, der vurderes.

For at få godkendt en kompetence bør uddannelsespsykologen fremlægge kompetencekort underskrevet af mindst 2 forskellige psykologer for sin vejleder, der efterfølgende godkender og underskriver.

Kompetencekortene kan findes på www.specialpsykologuddannelsen.dk, og det er uddannelsespsykologens ansvar at have disse kort tilgængelige.

Uddannelsesudvalget udarbejder kompetencekortene og sikrer løbende ændringer i kompetencekortene. Den seneste udgave vil altid foreligge på uddannelsens hjemmeside, www.specialpsykologuddannelsen.dk

Vejleder kan vælge at vurdere og godkende kompetencer uden at gøre brug af kompetencekort, men vurderingsstrategien eks. struktureret klinisk observation er obligatorisk. Findes anvendelsen af et andet kompetencekort formålstjenligt af hensyn til vurderingen af uddannelsespsykologen kan dette også vælges.

Vedrørende antallet af audits, strukturerede kliniske observationer, vejledersamtaler
Fokus bør være på at evaluere læringen. Der er beskrevet et minimumsantal, og det er op til den uddannelsesansvarlige at vurdere, om dette antal er suffcient til at sikre at uddannelsespsykologen har opnået kompetencen. Ved gennemgang af en patientcase kan uddannelsespsykologen opnå flere kompetencer af gangen, såfremt dette vurderes.

Til inspiration se endvidere:

<http://sundhedsstyrelsen.dk/publ/Publ2013/08aug/KompetenceVurdMetoder.pdf>

3.3.3 Liste med I-forløbets obligatoriske kompetencer

Denne liste angiver de kompetencer uddannelsespsykologen som minimum skal besidde ved endt uddannelse, med konkretisering af kompetencen, de anbefalede læringsmetoder og de(n) valgte obligatoriske metoder til vurderingsstrategier. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsstrategier konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, hvor det bl.a. tydeliggøres hvilke af de 7 psykologroller, der indgår.

Introduktionsuddannelsen

Nr.	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
I1	Kunne redegøre for diagnostiske systemer, state/trait akse I/II mm	Kunne anvende viden om ICD og DSM med hovedvægt på ICD Kunne redegøre for interview-metoder, der anvendes i psykiatrien (Psykologisk ekspert)	Introduktionskursus i psykopatologi I	Godkendelse af kursus
I2	Kunne redegøre for udviklingspsykopatologi og sårbarhedsstress modellen	Kunne redegøre for psykologiske udviklingsmodeller med fokus på udviklingspsykopatologi Kunne perspektivere diagnostisk udredning på baggrund af sårbarhedsstress modellen med vægt på de psykiske og sociale risikofaktorer samt vise kendskab til de biologiske (Psykologisk ekspert/Sundhedsfremmer)	Introduktionskursus i psykopatologi II	Godkendelse af kursus
I3	Kunne optage psykopatologisk anamnese, symptombeskrivelse mm og vurdere relevansen af andres observationer og informationer.	Kunne gennemføre og strukturere et psykopatologisk interview så vidt muligt af både akutte og elektive patienter med henblik på at medvirke til relevante diagnoseforslag, hvor stress-sårbarhedsfaktorer inddrages, med fokus på psykiske og sociale faktorer og vise kendskab til de biologiske	Klinisk arbejde	Audit på minimum 10 cases

		(Psykologisk ekspert)		
I4	Kunne anvende viden om risikofaktorer for udvikling af psykisk lidelse og adfærdsmæssige forstyrrelser	Kunne formidle viden om intervention i forbindelse med biologiske og psykiske risikofaktorer (Psykologisk ekspert/Sundhedsfremmer/Kommunikator)	Undervisning af: - patienter/pårørende (psykoedukation), yngre kolleger og andet personale	Struktureret kollegial bedømmelse, f.eks. ved 360 graders vurdering
I5	Kunne varetage patientforløb	Kunne bidrage til relevant diagnose og udarbejdelse af behandlingsforslag og bidrage til behandlingsplan Bidrage til tilrettelæggelse af individuelle behandlingsforløb samt tilstræbe kontinuitet Udfærdige epikrise (Psykologisk ekspert/Samarbejder)	Klinisk arbejde	Audit på minimum 10 behandlingsplaner og epikriser
I6	Kunne redegøre for psykiatrilov, retspsykiatri, forvaltningslov og klagesystemer	Kunne redegøre for psykiatrilov og principper for tvangsforebyggende foranstaltninger Have kendskab til, at der gælder særlige regler for retspsykiatriske patienter med hensyn til rammer for indlæggelse og udskrivelse Kunne redegøre for forvaltningslov, herunder servicelovens bestemmelser om skærpet underretningspligt	Kursus i psykiatrilov samt forvaltningslov og klagesystemer	Godkendelse af kursus

		(Psykologisk ekspert)		
I7	Kunne vurdere volds- og selvmordsrisiko samt bidrage til forebyggelse af disse	Kunne vurdere og dokumentere selvmordsrisiko og voldsrisiko samt medvirke til forebyggelse af selvmord og voldelig adfærd (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde Anvende relevante screeningsinstrumenter	Audit på 5 cases
I8	Kunne redegøre for principper i konstruktion og anvendelse af psykologiske test og ratingscales	Kunne redegøre for de basale principper i konstruktion og anvendelse af neuropsykologiske tests og ratingscales samt demonstrere brug af test og ratingscales (Psykologisk ekspert)	Kursus i Psykologisk testmetode I, Neuropsykologisk testmetode I samt Ratingscales, observation og strukturerede interviews	Godkendelse af kursus
I9	Kunne anvende kognitive/neuropsykologiske test	Opnå erfaring med at udføre kognitive/neuropsykologiske test med skriftlig dokumentation (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Supervisorbedømmelse på anvendelse af 2 test
I10	Kunne anvende ratingscales (f.eks. Hamilton, PANSS), og semistrukturerede interviews (f.eks. PSE)	Opnå erfaring med at udføre rating med forskellige psykometriske skalaer og semistrukturerede interviews med skriftlig dokumentation (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Supervisorbedømmelse på anvendelse af psykometriske skalaer og semistrukturerede interviews
I11	Kunne dokumentere klinisk ar-	Kunne udfærdige patientjournal med over-	Klinisk arbejde	Audit på 10 cases

	bejde	skuelig og koncis opbygning med grundig patientbeskrivelse, relevant anvendelse af terminologi og differentiering mellem patientens oplevelser og behandlers observation og vurdering. Gældende diagnosesystem anvendes (Psykologisk ekspert/Kommunikator)		
I12	Kunne præsentere patientforløb	Kunne fremlægge et patientforløb mundtligt - kort og relevant, hvor en klinisk problemstilling fremlægges fokuseret og struktureret, med henblik på, at man selv eller kollegaer kan videreføre igangsat udredning og behandling (Psykologisk ekspert/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Fremlæggelse af min. 5 cases på behandlingskonference f.eks. ved 360 graders vurdering
I13	Kunne indgå i samarbejdsrelationer med forståelse og respekt	Kunne udvise forståelse og respekt i samarbejdsrelationer med kolleger/tværfaglige team samt eksternt (f.eks. primærsektoren, somatiske afdelinger etc.) (Samarbejder)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse f.eks. ved 360 graders vurdering
I14	Kunne varetage patient/pårørende kontakt	Kunne gennemføre en samtale på empatisk vis med en patient og/eller en pårørende, således at patient/pårørende bliver klar over formål og rammer for samtalen, og således at de i samtalen føler sig hørt, informeret og respekteret. Samtykke skal indhentes når rele-	Klinisk arbejde	360 graders vurdering Evt. også med vurdering af patient / pårørende

		<p>vant, og samtalens konklusion skal fremstå klart i journal</p> <p>(Kommunikator/Samarbejder)</p>		
I15	<p>Kunne redegøre for grundprincipper i psykologisk behandling og relevante psykoterapiretninger</p>	<p>Kunne redegøre for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidensbaseret psykologisk behandling, herunder principper for integration af forskningsbaseret viden, klinisk ekspertise og patientens karakteristika, kultur og præferencer i det kliniske arbejde - pædagogisk psykologiske metoder - faser i psykoterapi, herunder assessment, indledning, midterfase, afslutning, opfølgning <p>Kunne demonstrere kendskab til forskellige interventionsmetoder og strategier i psykoterapi</p> <p>(Psykologisk ekspert/Akademiker)</p>	<p>Kursus i psykologisk behandling I</p>	<p>Godkendelse af kursus</p>
I16	<p>Kunne redegøre for de vigtigste principper for biomedicinske behandlinger</p>	<p>Kunne redegøre for de mest anvendte psyko-farmaka i psykiatrien</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Kursus i biologiske behandlingsprincipper</p>	<p>Godkendelse af kursus</p>
I17	<p>Kunne vurdere behov for lægelig vurdering</p>	<p>Kunne vurdere og henvise relevant til lægelig vurdering af ordination/ændringer af medikamentel behandling - også i forhold til somatiske symptomer/sygdom</p>	<p>Klinisk arbejde</p>	<p>Audit på minimum 5 patientforløb med henvisning til lægelig vurdering</p>

		(Psykologisk ekspert/Professionel)		
I18	Kunne udføre psykoterapi	Kunne udføre psykoterapi af patienter med forskellige psykiske lidelser og med anvendelse af flere relevante metoder og former (Psykologisk ekspert)	Udføre 15 sessioner psykoterapi fordelt på 1-3 forløb, overfor enkeltpersoner, par, familier eller grupper	Modtage 15 sessioner psykoterapi supervision ved specialist i psykoterapi, heraf minimum 10 individuelt
I19	Kunne udføre psykoedukation	Kunne udføre psykoedukation med patienter og pårørende (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse på minimum 3 sessioner
I20	Kunne demonstrere viden i forhold til relevante problemstillinger	Kunne: - følge med i den nyeste viden inden for specialitet - arbejde stringent og metodekritisk - formidle faglig viden til kollegaer og andre faggrupper (Akademiker/Kommunikator)	Deltage i og selv fremlægge litteratur ved litteraturkonferencer	Struktureret kollegial bedømmelse
I21	Kunne redegøre for supervisionsmodeller	Redegøre for forskellige supervisionsmodeller (Psykologisk ekspert)	Kursus i vejledning og supervision af andre	Godkendelse af kursus
I22	Kunne varetage supervision	Kunne udføre supervision af miljøterapeutisk arbejde i enten lukket/åbent afsnit eller ambulante regi (Psykologisk ekspert/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse af minimum 10 sessioner (f.eks. ved vurderingsskemaer til personalet)

I23	Kunne indgå i ledelses- og koordinationsopgaver	<p>Kunne vurdere, prioritere og disponere ressourcer og egen tid samt koordinere med plejepersonale og øvrige kollegaer</p> <p>Kunne uddelegere arbejdsopgaver</p> <p>Kunne samarbejde med mere erfarent personale og gennemføre beslutninger</p> <p>Kende egne begrænsninger og vide, hvornår man skal rådføre sig med kollega</p> <p>(Leder/administrator/samarbejder)</p>	Organisatorisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse, f.eks. 360 graders vurdering
-----	---	---	------------------------	---

3.3.4 Liste med H-forløbets obligatoriske kompetencer

Hoveduddannelseskurserne påbegyndes og gennemføres sideløbende med den kliniske funktion. I det kliniske arbejde skal der fokuseres på at videreudvikle den diagnostiske kunnen. Derudover skal viden om og erfaring med psykologisk behandling udvikles. Det forventes, at uddannelsespsykologen kan fungere som vejleder for yngre kolleger.

Nedenstående liste angiver de kompetencer, uddannelsespsykologen som minimum skal opnå, med konkretisering af selve kompetencen, de anbefalede læringsmetoder og de(n) valgte obligatoriske vurderingsstrategier. Kompetencerne og de tilknyttede vurderingsstrategier konkretiseres ved anvendelse af kompetencekort eller anden konkret vejledning, og der angives link til disse.

Hoveduddannelsen

Nr.	Kompetence	Konkretisering	Læringsmetode	Vurderingsstrategi
H1	Kunne forklare principperne bag diagnostiske systemer	Kunne forklare forskellige måder at klassificere på, samt sætte disse i relation til psykopatologi Kunne forklare differentialdiagnostiske problemstillinger (Psykologisk ekspert)	Kursus i psykopatologi III	Godkendelse af kursus
H2	Kunne forklare neurologiske lidelser	Kunne forklare relevante neurologiske problemstillinger og bidrage til diagnosticering af dementielle sygdomme (Psykologisk ekspert)	Kursus i neurologi	Godkendelse af kursus
H3	Kunne varetage klinisk anamnese & psykopatologisk interview	Kunne gennemføre diagnostisk interview, så patientens situation bliver fuldt belyst i et biopsykosocialt perspektiv Kunne udføre grundig gennemgang af den samlede psykopatologi, og vurdere symptomernes sværhedsgrad fyldestgørende På baggrund af egne iagttagelser og indhentede oplysninger fra patient, pårørende, og interne og eksterne samarbejdspartnere udfærdige en plan for den videre udredning og behandling Supplere udredning med relevante psykometri-	Klinisk arbejde suppleret med bed-side-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler Klinisk konference Fællesrating Brug af ratingscales og semistrukturerede interviews	Struktureret klinisk observation Kompetencekort 1, 3 eller 6 Antal: Minimum 10 patientcases med gennemgang, behandlingsplan og epikriser, heraf minimum 5 akutte

		<p>ske metoder og semistrukturerede interview</p> <p>Kunne opstille, revidere og journalisere diagnostiske overvejelser for patienter i udrednings-, og afslutningsfase</p> <p>(Psykologisk ekspert/ Kommunikator/Samarbejder)</p>		
H4a	Kunne varetage psykologiske interventioner	<p>Kunne udføre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psykologisk behandling i henhold til gældende retningslinjer og evidensbaseret viden - psykoedukation - sociale/pædagogiske interventioner, herunder inddragelse af patient, familie og relevante sociale tilbud med henblik på relevant rådgivning <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Klinisk arbejde suppleret med bedside-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p> <p>Fællesrating</p>	<p>Struktureret klinisk observation ved vejleder. Minimum 10 patientcases med minimum 5 akutte</p>
H4b	Kunne vurdere indikation for biologisk behandling	<p>Kunne vurdere indikation for biologisk behandling iht. gældende retningslinjer og evidensbaseret viden</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Klinisk arbejde</p>	<p>Struktureret klinisk observation ved vejleder. Minimum 10 patientcases</p>
H5	Kunne indgå i udredningen af organiske psykiske lidelser	<p>Kunne indgå i udredning og diagnostik af lidelser indenfor demensområdet, delir og posttraumatisk hjernesyndrom iht. gældende klassifikationssystem.</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Klinisk arbejde</p>	<p>Struktureret klinisk observation. Minimum 5 patientcases</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p>

H6	Kunne varetage diagnostik af psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af alkohol eller andre psykoaktive stoffer	<p>Kunne diagnosticere lidelser forårsaget af misbrug iht. gældende klassifikationssystem, f.eks. i forhold til alkohol, cannabis, opioider og centralstimulantia</p> <p>Kunne identificere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tegn på intoksikationstilstande og behov for abstinensbehandling samt forebyggende behandling - varetage psykologisk/social behandling af patienter med komorbiditet til anden psykisk lidelse (de såkaldte dobbeltdiagnose-patienter) <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling.</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Klinisk arbejde Kursus i biologiske behandlingsmetoder II	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Antal: minimum 5 patient-cases</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p> <p>Godkendelse af kursus</p>
H7	Kunne varetage diagnostik af skizofreni og andre psykotiske lidelser	<p>Kunne diagnosticere lidelser indenfor skizofrenispektret iht. gældende klassifikationssystem, F20-21, herunder kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre lidelser</p> <p>Stillingtagen til behandlingsvarighed</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling.</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Klinisk arbejde suppleret med bedside-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler Klinisk konference Fællesrating	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Audit på minimum 10 patientcases</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p>
H8	Kunne varetage diagnostik indenfor det affektive spektrum	Kunne diagnosticere lidelser inden for det affektive spektrum iht. gældende klassifikationssystem F30, herunder kunne diskutere og vurde-	Klinisk arbejde suppleret med bedside-undervisning og kli-	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Audit på minimum 10 pati-</p>

		<p>re differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre lidelser</p> <p>Stillingtagen til behandlingsvarighed</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>nikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p> <p>Fællesrating</p>	<p>entcases</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p>
H9	<p>Kunne varetage diagnostik af psykiske lidelser indenfor nervøse og stress-relaterede tilstande samt nervøst betingede legemlige symptomer</p>	<p>Kunne diagnosticere psykiske lidelser inden for angst-spektrret iht. gældende klassifikationssystem, F40, herunder svære stress relaterede tilstande, dissociative tilstande og somatoforme tilstande</p> <p>Kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre lidelser</p> <p>Stillingtagen til behandlingsvarighed</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Klinisk arbejde suppleret med bedside-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p> <p>Fællesrating</p>	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Audit på minimum 5 patientcases, gerne én fra hver diagnostisk undergruppe</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p>
H10	<p>Kunne varetage diagnostik af psykiske lidelser indenfor F50-59</p>	<p>Kunne diagnosticere særlige relevante psykiske lidelser indenfor F50-F59 iht. gældende klassifikationssystem</p> <p>Kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre lidelser</p>	<p>Klinisk arbejde suppleret med bedside-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p>	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Audit på minimum 2 patientcases</p> <p>Kompetencekort 1, 3 eller 6</p>

		<p>Stillingtagen til behandlingsvarighed</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Fællesrating	
H11	Kunne varetage diagnostik af forstyrrelser og forandringer af personlighedsstruktur og adfærd	<p>Kunne diagnosticere personlighedsforstyrrelser iht. gældende klassifikationssystem, herunder også non-organiske personlighedsændringer</p> <p>Kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre lidelser</p> <p>Stillingtagen til behandlingsvarighed</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Klinisk arbejde suppleret med bed-side-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p> <p>Fællesrating</p>	<p>Struktureret klinisk observation</p> <p>Audit på minimum 5 patientcases</p> <p>Eventuelt kan kompetencekort 1, 3 eller 6</p>
H12	Kunne varetage diagnostik af psykiske udviklingsforstyrrelser og hyperkinetiske forstyrrelser	<p>Kunne diagnosticere psykiske udviklingsforstyrrelser iht. gældende klassifikationssystem</p> <p>Kendskab til det psykopatologiske billede ved hyperkinetisk forstyrrelse og autismedidelserne hos voksne</p> <p>Kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre diagnosegrupper end F80-90</p>	<p>Klinisk arbejde suppleret med bed-side-undervisning og klinikker eller video/lydoptagelser af patientsamtaler</p> <p>Klinisk konference</p> <p>Fællesrating</p>	<p>Struktureret klinisk observation eller vejleder-samtale</p> <p>Audit: udredning på minimum 4 patienter med Autisme/Asperger og/eller ADHD forstyrrelser</p> <p>Eventuelt kan kompetencekort 1, 3 eller 6 anvendes</p>

		<p>Stillingtagen til behandlingsvarighed og have særligt fokus på den pædagogiske indsats</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>		
H13	Kunne varetage diagnostik af psykiske lidelser indenfor ældreområdet	<p>Kunne diagnosticere de mest almindelige psykiske lidelser hos ældre mennesker</p> <p>Kunne varetage psyko/social behandling af patienter med gerontopsykiatriske problemstillinger</p> <p>Herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - have kendskab til betydningen af sociale aspekter, somatisk komorbiditet, polyfarmaci og risiko for lægemiddelinteraktion <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Klinisk arbejde	Audit på minimum 4 patientcases
H14	Kunne varetage diagnostik af patienter med mental retardering	<p>Kunne diagnosticere patienter med nedsat intelligensniveau</p> <p>Kunne diskutere og vurdere differentialdiagnostiske problemstillinger i forhold til andre diagnosegrupper end mental retardering</p> <p>Herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - være bekendt med de særlige problemstillinger, der knytter sig til diagnosticering og behandling af psykiske lidelser hos denne patientgruppe 	Klinisk arbejde	Struktureret vejledersamtale

		<p>Tage stilling til behandlingsvarighed og have særligt fokus på den pædagogiske indsats</p> <p><i>Desuden gælder de generelle kompetencekrav i H3 og H4 vedr. diagnostik og behandling</i></p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>		
H15	Kunne varetage diagnostik af patienter med sexologiske problemstillinger	<p>Kunne identificere eller diagnosticere sexologiske problemstillinger. Herunder kunne afdække behov for udredning og behandling af seksuel dysfunktion samt bivirkning af psykofarmakologisk behandling</p> <p>Have kendskab til praksis vedrørende sexologisk behandling og være i stand til at udføre basal rådgivning vedrørende behandling</p> <p>Henvise til sexologisk behandling</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Klinisk arbejde omfattende anamneseoptagelse vedr. sexologiske problemstillinger	Struktureret vejledning
H16	Kunne redegøre for principper i biomedicinsk behandling	<p>Kunne redegøre for effekt og bivirkninger af biomedicinsk behandling i psykiatrien med hovedvægt på farmakologi, herunder motivere patienterne for medicinsk behandling</p> <p>Kunne beskrive effekt og bivirkninger af ECT behandling, herunder motivere patienten for ECT behandling</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Kursus i biologiske behandlingsmetoder (psykofarmaka, ECT, mm)	Godkendelse af kursus

H17	Være opmærksom på at videregive observationer om somatiske symptomer	Ved behov kunne indhente lægelig vurdering af medicinske og somatiske spørgsmål og være opmærksom på at videregive observationer om somatiske symptomer (Psykologisk ekspert/Professionel)	Klinisk arbejde	Audit på minimum 10 cases
H18	Kunne vurdere volds- og selvmordsrisiko samt medvirke til forebyggelse af disse	Kunne udføre selvmordsrisiko- og voldsrisikovurdering samt medvirke til forebyggelse af selvmord og voldelig adfærd (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Audit på 5 cases
H19	Kunne bidrage til vurdering af indikation for tvang	Kunne identificere og dokumentere indikation for tvang som oplæg til tvangsanvendelse Kunne medvirke til tvangsforebyggende foranstaltninger (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Audit på 5 cases
H20	Kunne redegøre for projektive test med fokus på formelle tankeforstyrrelser og realitetsforstyrrelser	Kunne redegøre for, hvordan psykologiske test kan belyse formelle tankeforstyrrelser og forstyrrelser i realitetstestning samt demonstrere kendskab til anvendelse af test Kunne redegøre for anvendelsesområder og begrænsninger ved projektive test (Psykologisk ekspert)	Kursus i psykologiske undersøgelsesmetoder II	Godkendelse af kursus

H21	Kunne redegøre for Kognitive og neuropsykologiske test der anvendes i psykiatrien	Kunne redegøre uddybende for de kognitive/neuropsykologiske test og for deres anvendelsesområder samt demonstrere anvendelse af test. (Psykologisk ekspert)	Kursus i kognitive/neuropsykologiske test	Godkendelse af kursus
H22	Kunne redegøre for anvendelse af ratingscales	Kunne redegøre uddybende for de ratingscales, der anvendes i psykiatrien, og for deres anvendelsesområder samt demonstrere kendskab til anvendelse af ratingscales (Psykologisk ekspert)	Kursus i ratingscales, observation og strukturerede interviews II	Godkendelse af kursus
H23	Kunne inddrage projektive test i behandlingsforløb	Kunne udføre psykopatologisk udredning med inddragelse af projektive test. Sammenholde testresultater med andre undersøgelsesresultater i en konklusion (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Vejlederdrøftelse af minimum 2 psykopatologiske udredninger hvori indgår projektive test
H24	Kunne anvende kognitive/neuropsykologiske test	Kunne udføre psykopatologisk udredning med inddragelse af et udsnit af kognitive/neuropsykologiske test. Sammenholde testresultater med andre kliniske undersøgelsesresultater i en konklusion (Psykologisk ekspert/Akademiker)	Klinisk arbejde	Supervisorbedømmelse af min.8 psykopatologiske udredninger, hvori indgår kognitive/neurologiske test
H25	Kunne anvende ratingscales	Kunne udføre psykopatologisk udredning med inddragelse af ratingscales. Sammenholde rating-resultater med andre kliniske undersøgelsesresultater i en konklusion	Klinisk arbejde	Supervisorbedømmelse af minimum 6 psykopatologiske udredninger, hvori indgår ratingscales

		(Psykologisk ekspert)		
H26	Kunne medvirke til psykologisk undersøgelse i forbindelse med retspsykiatrisk undersøgelse	Kunne bidrage til mentalobservation med relevant psykologisk undersøgelse (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Vejlederdrøftelse af bidrag til mentalobservation
H27	Kunne varetage skriftlig formidling	Kunne udforme erklæringer og testrapporter til eksterne samarbejdspartnere og offentlige myndigheder Erklæringerne skal være rettet mod den problemstilling, der rejses, og være udfærdiget under hensyntagen til relevant lovgrundlag Psykiatriske fagtermer skal forklares (Psykologisk ekspert/Samarbejder /Kommunikator)	Klinisk arbejde Erklæringer og testrapporter	Audit på de nævnte erklæringer/testrapporter
H28	Have viden om psykologisk behandling og relevante psykoterapiretninger	Kunne redegøre for: - basal teori og metode vedrørende psykodynamisk, kognitiv/adfærds, eksistentiel humanistisk og systemisk psykoterapi i forhold til forskellige diagnosegrupper og terapiformer: individuel, par, familie og gruppe - forskningsbaserede psykoterapeutiske metoder Kunne mestre integration af forskningsbaseret viden, klinisk ekspertise og patientens karakteristika, kultur og præferencer ved psykologisk behandling overfor forskellige patientgrupper i psykiatrien	Kursus i psykologisk behandling II	Godkendelse af kursus

		(Psykologisk ekspert/Akademiker)		
H29	Kunne udføre psykoterapi	<p>Kunne udføre psykoterapi af patienter med forskellige psykiske lidelser med anvendelse af alle terapiformer og af min. 2 terapiretninger. Det skal tilstræbes at ske inden for alle 4 terapiretninger</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	<p>Udføre minimum 40 sessioner psykoterapi af patienter med lidelser primært indenfor F2, F3, F4 og F6. Heraf minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 individuelle sessioner 1 gruppepsykoterapi forløb på minimum 10 sessioner evt. som co-terapeut <p>Der skal tilstræbes udført par- og familierapi sessioner, evt. som co-terapeut</p>	<p>Modtage 45 sessioner psykoterapi supervision ved specialist i psykoterapi. Heraf minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 sessioner individuel supervision - 10 sessioner supervision i gruppe - 10 sessioner live/video supervision (individuel eller i gruppe)
H30	Kunne redegøre for principper i psykologisk misbrugsbehandling	<p>Kunne redegøre for principper i psykologisk misbrugsbehandling, herunder ved dobbeltdiagnosepatienter</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Del af kursus i psykologisk behandling II	Godkendelse af kursus
H31	Kunne udføre psykologisk misbrugsbehandling	<p>Kunne udføre psykologisk misbrugsbehandling af misbrugspatienter, herunder dobbeltdiagnosepatienter</p> <p>(Psykologisk ekspert)</p>	Klinisk arbejde	Audit på minimum 4 korte forløb
H32	Kunne redegøre for psyko-	Kunne redegøre for principper i psykologisk	Del af kursus i psyko-	Godkendelse af kursus

	logisk krisebehandling	krisebehandling, herunder debriefing (Psykologisk ekspert)	logisk behandling II	
H33	Kunne udføre psykologisk krisebehandling	Kunne udføre behandling af krisereaktioner, herunder også i somatisk regi, herunder debriefing (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Audit på minimum 4 korte forløb
H34	Kunne redegøre for psykologisk behandling af andre særlige lidelser, herunder geronto-, sexologiske og retspsykiatriske patienter	Kunne redegøre for principper bag psykologisk behandling af forskellige særlige lidelser (Psykologisk ekspert)	Del af kursus i psykologisk behandling II	Godkendelse af kursus
H35	Kunne varetage psykologisk behandling af flere af de særlige lidelser	Kunne varetage psykologisk behandling af min. 2 af de særlige lidelser nævnt ovenfor (Psykologisk ekspert)	Klinisk arbejde	Audit på 4 korte forløb
H36	Kunne henvise til og samarbejde med sociale myndigheder og institutioner ud fra gældende sociallovgivning	Kunne medvirke til analyse af en given situation og anvende servicelovens bestemmelser, herunder underretning (Samarbejder/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse på min. 2 cases på enten I eller H
H37	Kunne anvende regler vedrørende anmeldelsespraksis ved kendskab til kriminelle handlinger såsom incest, vold, mord	Kunne vurdere en given sag i forhold til kriminelle handlinger og mulig anmeldelse af kriminelle handlinger såsom incest, vold, mord (Psykologisk ekspert/ Leder/administrator)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse

H38	Kunne redegøre for udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatri	Kunne redegøre for praksis vedr. børne- og ungdomspsykiatri behandling mht. målgrupper og overordnede problemstillinger og befordre sammenhæng i patientforløbene (Psykologisk ekspert)	kursus i børne- og ungdomspsykiatrisk behandling og fokuseret ophold i B&U	Godkendelse af kursus og fokuseret ophold i B&U
H39	Kunne redegøre for konsulent- og supervisionsfunktioner	Kunne redegøre for konsulent- og supervisionsfunktioner (Psykologisk ekspert)	Kursus i konsulent- og supervisionsfunktioner II	Godkendelse af kursus
H40	Kunne udføre konsulent- og supervisionsfunktioner	Kunne udføre konsulent- og supervisionsfunktioner, internt og eksternt (Psykologisk ekspert/Samarbejder /Kommunikator)	Konsulent- og supervisionsarbejde	Struktureret kollegial bedømmelse af minimum 6 konsulent- og/eller supervisionssessioner
H41	Kunne samarbejde med patient og pårørende	Kunne inddrage patient og pårørende i udarbejdelsen og den løbende revision af behandlingsplanen, også ved komplicerede forløb (Samarbejder/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse
H42	Kunne disponere og styre en patient- pårørendesamtale i forhold til tidsramme	Gennemføre vanskelige samtaler med patienter og pårørende bl.a. med videregivelse af diagnostiske, behandlingsmæssige og prognostiske overvejelser (Samarbejder/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Kollegial bedømmelse af minimum 10 cases – herunder min. 2 komplicerede cases
H43	Kunne indhente, diskutere og videregive oplysninger til brug for patientbehandling	Kunne opsøge, diskutere og videregive oplysninger til brug for patientbehandling I forhold til:	Klinisk arbejde	Kollegial bedømmelse af minimum 10 cases – og der skal indgå min. 2 komplice-

	ling	- kolleger, andet sundhedspersonale, øvrige samarbejdspartnere Dette skal foregå med forståelse og respekt for de involveredes forskellighed (Kommunikator/Samarbejder)		rede forløb
H44	Kunne indgå i samarbejdsrelationer med forståelse og respekt samt have erfaring med gruppe/organisationsprocesser	I forhold til møder internt og eksternt (primærsektoren, de somatiske afdelinger) på andre afdelinger kunne fremlægge en sag både mundtligt og skriftligt i forståelig form Kunne udvise forståelse og respekt i samarbejdsrelationer (Psykologisk ekspert/ Samarbejder /Kommunikator)	Klinisk arbejde	Audit på minimum 5 journaler
H45	Have viden om ledelse, administration, samarbejde og gruppe/organisationsprocesser	Kunne forstå og vide hvordan man agerer relevant i den komplekse organisation som sundhedsvæsnets udgør Kunne forstå og agere på forskellige niveauer i organisationen i et historisk og nutidigt perspektiv (Samarbejder/Leder/Administrator)	Kursus i ledelse, administration og samarbejde	Godkendelse af kursus
H46	Kunne udføre ledelsesopgaver i teamsamarbejdet	Kunne forestå ledelse af et tværfagligt samarbejde vedrørende en patient eller en problemstilling, hvor eksterne samarbejdsrelationer inddrages i nødvendigt og tilstrækkeligt omfang (Leder/Administrator/Samarbejde)	Klinisk arbejde med ledelsesfunktioner Kursus i ledelse og administration	Struktureret kollegial bedømmelse

H47	Have viden om aktuelle sundhedspolitiske dagsordner, herunder økonomistyring	Kunne forstå og vide hvordan man agerer relevant i en politisk styret organisation med særligt fokus på de sundhedspolitiske og sundhedsøkonomiske dagsordner (Leder/Administrator)	Del af kursus i ledelse og administration	Godkendelse af kursus
H48	Kunne forestå ledelse af sengeafsnit/ambulant enhed Kunne udføre ledelsesopgaver og funktioner på forskellige niveauer (team, afdelings- og afsnitsniveau/ambulant)	Kunne sikre, at der foreligger plan for undersøgelse og behandling for alle de patienter, man er ansvarlig for, idet arbejdet, eller dele heraf, kan uddelegeres til andre personalegrupper Sikre at de lagte planer følges (Leder/administrator)	Klinisk arbejde, hvor uddannelsespsykologen indgår i et tværfagligt team, og hvor vedkommende har ansvaret for den kontinuerlige behandling af et passende antal patienter	Struktureret klinisk observation, f.eks. ved 360 gr. vurdering
H49	Have viden om ledelsesfunktioner- og opgaver på forskellige niveauer	Have kendskab til ledelsesopgaven på forskellige niveauer i psykiatrien Vide hvordan man agerer i og bidrager til ledelsesopgaven med afsæt i forståelse af aktuelle ledelsesstrategier Kunne varetage ledelsesopgaver samt give følgeskab til ledelse (Leder/Administrator)	Del af kursus i ledelse, administration og samarbejde	Godkendelse af kursus
H50	Kunne udføre ledelsesopgaver i teamsamarbejdet, lave arbejdstilrettelæggelse i tværfaglige teams og bidra-	Have overblik over egne og medarbejdernes ressourcer ved fordeling af: - behandlingsopgaver - videnskabelige problemstillinger	Klinisk arbejde	Struktureret kollegial bedømmelse

	ge til løsning af samarbejdsproblemer og kunne prioritere egne ressourcer	<ul style="list-style-type: none"> - uddannelsesmæssige opgaver - administrative opgaver <p>(Leder/Administrator/Samarbejder)</p>		
H51	Kunne udnytte og prioritere ressourcer i samarbejdet mellem primær og sekundærsektoren	<p>Kunne afgrænse hvilke patienter, der skal behandles i sekundærsektoren</p> <p>Kunne afslutte patienter til videre behandling i primærsektoren</p> <p>(Leder/Administrator)</p>	Vejledersamtaler	Vejledersamtaler
H52	Kunne redegøre for relevante samarbejdsstrukturer i sundhedsvæsnets	<p>Have kendskab til, og viden om hvordan man agerer relevant i psykiatriens samarbejdsstrukturer</p> <p>(Leder/Administrator/Samarbejder)</p>	Del af kursus i ledelse, administration og samarbejde	Godkendelse af kursus
H53	Kunne bidrage konstruktivt til organisatorisk arbejde	<p>Opnå erfaringer med organisatorisk arbejde via deltagelse i udvalg/arbejdsgrupper lokalt/regionalt</p> <p>(Leder/Administrator/Samarbejder)</p>	<p>Administrativt/organisatorisk arbejde</p> <p>Deltagelse i minimum 2 udvalg /arbejdsgrupper</p>	Kollegial vurdering
H54	Kunne redegøre for sundhedsvæsnets struktur og funktion på forskellige niveauer	<p>Være vidende om, at man som uddannelsessøgende, ud over at være fagprofessionel, er en del af en politisk ledet organisation</p> <p>Have kendskab til sygehusstruktur/organisering</p> <p>(Leder/Administrator)</p>	Opmærksomhed på strukturelle forhold i klinisk arbejde	Vejledersamtaler

H55	Kunne udføre arbejdstilrettelæggelse og kunne prioritere egne ressourcer	Være i stand til at udøve et personligt lederskab og dermed bidrage til prioritering af egne og andres ressourcer i et komplekst og foranderligt praksisfelt (Leder/Administrator)	Del af kursus i ledelse, administration og samarbejde Klinisk arbejde	Godkendelse af kursus Vejledersamtale
H56	Kunne redegøre for psykiske og biologiske sårbarheds- og stress faktorer	Kunne anvende og formidle viden om risiko- og beskyttelsesfaktorer for udvikling af psykisk lidelse og adfærdsmæssige forstyrrelser (Psykologisk ekspert/Sundhedsfremmer)	Formidling til: patienter/pårørende (psykoedukation), yngre kolleger og andet personale	Struktureret kollegial bedømmelse
H57	Kunne erhverve, vedligeholde og anvende ny viden, herunder viden om videnskabsteori	Følge med i den nyeste viden inden for specialet Foretage litteratursøgning Kritisk vurdering og videnskabsteoretisk perspektivering Medvirke til at indføre ny viden i daglig praksis (Akademiker)	Kursus i forsknings- træning Selvstudium Deltagelse i litteraturkonference o.lign. på afdelingen/centret	Godkendelse af kursus Vejledersamtale
H58	Kunne undervise og formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper	Kunne holde foredrag med relevante IT-værktøjer. Gennemgang af akademisk artikel Kunne præsentere klinisk problemstilling Kunne præsentere forskningsartikel (evt. egen forskningsartikel) (Akademiker/Kommunikator)	Afholde litteraturkonference og journal club Afholde klinik med eller uden patient Fremlæggelse af faglig viden, herunder egen forskningsartikel	Feedback fra vejleder og kolleger

H59	Kunne tilegne sig akademisk viden samt skriftlig formidling af denne	Kunne tilegne sig forskningsteorier og metoder Udføre kritisk artikellæsning og tilegnelse af basal statistikforståelse Kendskab til forskningsetik Foretage systematisk litteratursøgning (Akademiker)	Kursus i forsknings- træning Udarbejdelse af forskningsartikel under vejledning	Godkendelse af kursus samt forskningsopgave
H60	Kunne redegøre for og drøfte etiske problemstillinger og dilemmaer, herunder psykiatriens værdigrundlag	Tilegnelse af etiske retningslinjer Kunne redegøre for etiske overvejelser omkring patient/pårørendearbejde og egen rolle som professionel (Professionel/Kommunikator)	Kursus i etik	Godkendelse af kursus
H61	Kunne identificere etiske problemstillinger i klinisk praksis	Kunne redegøre for relevante etiske overvejelser i patient/pårørende arbejdet og egen rolle som professionel Kunne forholde sig til dilemmaet mellem tavshedspligt og oplysningspligt (Professionel/Kommunikator)	Klinisk arbejde	Vejledersamtale
H62	Kunne skelne mellem og anvende personlig og faglig kompetence (2.8.2) Kende og kunne anvende metoder til at opnå indsigt i	Være bevidst om og kunne modtage feedback på egen stil i klinikken og kunne skelne mellem at være professionel, personlig og privat Demonstrere indsigt i egne faglige begrænsninger og personlige udfordringer	Klinisk arbejde	Vejledersamtale

	egne reaktionsmønstre	Træne copingstrategier for at kunne bevare den professionelle rolle (Professionel/Samarbejder)		
H63	Kunne forholde sig relevant kritisk til en given problemstilling	Kunne udvise opmærksomhed på, at der kan være modsatrettede krav, som kan være i konflikt med behandling eller egne etiske værdier, herunder driftskrav og behandlingskrav (Professionel/Akademiker)	Fagetiske drøftelser med kolleger	Vejledersamtale
H64	Kunne undervise og formidle faglig viden til kolleger og andre faggrupper	Kunne varetage undervisning af psykiatrisk personale (Akademiker/Kommunikator)	Udføre studenterundervisning Planlægge relevante undervisningsoplæg med brug af passende IT-værktøjer	Vejledersamtale
H65	Kunne erhverve, vedligeholde og anvende ny viden indenfor faget Kunne angive og anvende uddannelsesmuligheder inden for faget	Kunne angive og anvende uddannelsesmuligheder inden for faget samt for egen faglig udvikling efter uddannelsen Opnå overblik over karrieremuligheder (Professionel)	Undersøge karrieremuligheder	Samtale med uddannelsesansvarlig specialpsykolog

4. Dokumentationsdel

Dette afsnit beskriver den dokumentation, der skal foreligge for at uddannelsespsykologen i introduktions- og hoveduddannelsesstilling kan få godkendt uddannelsesforløbet.

For at en uddannelsespsykolog efter afsluttet introduktionsstilling kan få godkendt sin uddannelse, skal der foreligge en godkendt dokumentation af uddannelsesforløbet. Dokumentationen består af følgende:

1. Attestation af obligatoriske kompetencer i logbogen
2. Gennemførelse af obligatoriske kurser på I-forløbet
3. Attestation for tidsmæssigt gennemført delforløb

Efter godkendt introduktionsforløb overføres den uddannelsessøgende psykolog automatisk til hovedforløbet.

For at en uddannelsespsykolog efter hoveduddannelsen kan godkendes som specialpsykolog, skal der ud over en godkendt introduktionsuddannelse foreligge en godkendt dokumentation af hoveduddannelsesforløbet. Dokumentationen består af følgende:

1. Attestation af obligatoriske kompetencer i logbogen
2. Gennemførelse af obligatoriske kurser på H-forløbet
3. Attestation for tidsmæssigt gennemført delforløb
4. Attestation for gennemført forskningstræning

Formularer til tidsmæssigt gennemført delforløb og logbog findes på

www.specialpsykologuddannelsen.dk

Godkendelse af det samlede uddannelsesforløb og vurdering af, hvorvidt uddannelsesbevis kan udstedes, foretages af Sekretariatet for Specialpsykologuddannelsen.

5. Nyttige links

5.1 Generelle links

www.specialpsykologuddannelsen.dk